

De kade stond vol nieuwsgierigen. Luca drong zich naar voren, rende het strand op en mengde zich in de chaos daar. Kletsnatte zwarte mannen en jongens strompelden door het zand, kreunden, schreeuwden, riepen wanhopig: ‘Mohammed!’ ‘Ayoub!’ ‘Mamadou!’ De meesten droegen weinig meer dan een T-shirt en een versleten spijkerbroek, sommigen waren blootsvoets. In de branding zag Luca mensen die telkens vallend en met hun armen door de golven maaiend het strand probeerden te bereiken. Hij struikelde bijna over een kind dat roerloos op zijn rug lag. Zijn opengesperde oogjes, met pupillen zo zwart als zijn huid, leken leeg. Luca boog zich over hem heen, maar werd bij zijn arm gegrepen door een gewapende soldaat. ‘Laat dat.’

‘Maar ik wil helpen,’ zei Luca. ‘Kijk dat kind nou.’

‘Er is al hulp genoeg,’ zei de soldaat. ‘Ga terug.’ Hij was vast een Italiaan van het vasteland. Sicilianen stonden altijd klaar om toe te snellen als er iets aan de hand was, hulp werd zelden geweigerd en zeker niet op zo’n barse toon. Luca aarzelde nooit als hij iemand in nood zag.

Mensen van het Rode Kruis drapeerden reddingsdekens om de schouders van de drenkelingen en begeleidden hen naar politiebusjes die op de kade klaarstonden. Luca zag dat er lichamen in lijkzakken werden gehesen en weggedragen. Nadat hij nogmaals was toegesnauwd door de soldaat droop hij teleurgesteld af. Hij was lang niet de enige die werd weggestuurd.

Daar stond hij dan op de kade vlak bij de haven van Empedocle, waar de veerboot uit Lampedusa tweemaal per dag aanmeerde. Machteloos keek hij naar wat er zich daarbeneden afspeelde.

8 Wat er was gebeurd had niets met de veerboot te maken. Er was een wankel bootje met Afrikaanse vluchtelingen omgeslagen in het woeste water. Alweer.

Na een paar bloedhete weken in april had het de voorbije dagen gestormd en hard geregend. Zelfs sommige vissers hadden zich niet op open zee durven wagen. In het museum waar Luca werkte was het nog stiller dan anders geweest, Luca had maar weinig te doen gehad. Hij was op weg naar huis toen hij het nieuws over het bootje hoorde van een fietser die hij passeerde. Meteen was hij omgekeerd en naar de kust gegaan om te zien of hij iets kon doen.

In het toegestroomde publiek stond een oude man met twee koffers. Zijn kletsnatte hoed hield hij met één hand vast.

‘Gebeurt dit hier vaker?’ vroeg hij aan Luca.

‘Het is al de derde keer dit jaar. De vorige keer waren er twaalf doden en een heleboel vermisten die nooit zijn teruggevonden.’

Luca veegde zijn krullen uit zijn ogen en probeerde zijn handen aan zijn broek te drogen. Hij rilde. Zijn schoenen zaten vol zand, heel zijn magere lichaam voelde koud en nat aan.

‘Het zijn de mensensmokkelaars die die sloebers de zee op hebben gestuurd,’ zei de man. ‘Het kan ze niet schelen of het weer onderweg omslaat.’ Hij vertelde dat hij die dag met de veerpont van Lampedusa naar hier was gekomen, zelf bijna zeeziek was geworden op de hoge golven, en bij aankomst deze chaos had aangetroffen. ‘Ik kon niet anders dan blijven staan toekijken,’ zei hij. ‘Ik zag dat er ook kinderen bij zijn, het is verschrikkelijk.’ Hij veegde met een zakdoek over zijn

gezicht. ‘Maar goed, het heeft geen zin hier te blijven staan nu we toch niets mogen doen. Ik kan dit niet langer aanzien. Weet jij waar de bus naar Agrigento stopt?’

‘Wilt u naar de stad?’ Luca keek op zijn horloge. ‘De bus rijdt vanavond niet meer. De laatste vertrekt als de pont net is aangekomen.’

‘Dan neem ik wel een taxi,’ zei de man.

Luca trok zijn schouders op en spreidde zijn armen. ‘Er zijn hier nauwelijks taxi’s en als je er een belt, moet je eindelijk wachten. Maar u kunt wel met mij meerijden, achter op mijn *motorino*, als u dat niet te ongemakkelijk vindt. Ik woon in Agrigento.’

‘Ik heet Matteo,’ zei de man, ‘Matteo Verga, en ik maak graag gebruik van je aanbod.’

Luca gaf hem een hand. ‘Ik ben Luca Mengoni.’

Matteo klom achter op de scooter en nam een koffer op schoot. De andere, grotere, zette Luca tussen zijn benen. ‘Gaat het zo?’ vroeg hij.

‘Deze oude man zit prima,’ zei Matteo.

Luca reed langzaam en probeerde de talloze gaten in het asfalt en het overal langs de weg neergegooide afval te ontwijken. Het was zo goed als opgehouden met regenen, al waaide het nog flink. Luca had moeite het stuur recht te houden. Hij rilde, had behoefte aan een warme douche.

Elke dag als hij onderweg was naar of van zijn werk, kwam Luca langs de ingang van de Vallei der Tempels, en altijd stonden daar rijen toeristenbussen. Belangstellenden uit de hele wereld kwamen hierheen om de overblijfselen van de Griekse en Romeinse bouwwerken te bewonderen, en vooral om elkaar te fotograferen met zo’n tempel op de achtergrond. Vluchtelingen kregen ze vrijwel nooit te zien, want die werden na aankomst meteen afgevoerd en opgesloten in opvangcentra, in afwachting van hun verdere reis naar het

noorden. Luca zelf was maar één keer in de Vallei geweest, jaren geleden, met zijn schoolklas. Zo'n bezoek hoorde bij het lesprogramma.

10 Nu was het hier doodstil. De verlichte monumenten staken scherp af tegen de donker wordende avondhemel. Matteo zat zwijgend achterop. Luca zag in het spiegeltje dat hij voortdurend om zich heen keek.

Het was maar een kwartiertje rijden naar de rand van de stad, vanaf daar ging de weg omhoog, tot aan het centrale plein. Ze stapten af. Luca schudde de druppels uit zijn haar. Matteo klopte het water van zijn hoed. 'Weet jij een hotel waar ik een paar nachten kan logeren?' vroeg hij.

'Hier vlak om de hoek is een B&B,' zei Luca. 'Dat is een prima plek, mijn moeder maakt er de kamers schoon. Als er niemand opendoet, moet u het maar gaan vragen bij de bar op de hoek, dan bellen ze de eigenaar wel. Zal ik wachten?'

'Nee jongen, ik red me wel. Dank je wel voor je hulp.' Matteo pakte zijn koffers op en liep de bar in. Luca ging naar huis.

Het oude centrum van Agrigento lag op de top van een heuvel. Bijna alle straatjes liepen schuin omhoog of omlaag. Steegjes die te steil waren voor een gewoon voetpad bestonden uit lange trappen die onderbroken werden door platte overloopjes met regenputten en aan weerskanten binnenplaatsjes van woonhuizen. Oudere mensen voor wie het in één keer beklimmen van een straattrap te veel inspanning was, rustten graag even uit op zo'n overloop. Toen Luca klein was, kroop hij weleens op zijn blote knietjes naar boven en dan deed hij alsof hij de Etna beklom, die op het punt van uitbarsten stond. Hij dacht daar soms aan terug. Zijn leven was toen spannender dan nu.

Hij parkeerde zijn scooter bij de San Gerlando. Daar vlakbij woonde hij, halverwege de lange trap die van de kathedraal

naar een laaggelegen straat leidde. De kerk was dicht, het was al na achten. Luca nam de trap met twee treden tegelijk en haalde zijn sleutel tevoorschijn.

Hij woonde in een klein appartement op de derde en bovenste verdieping van een huis waarvan de ramen aan de voorkant uitkeken op een somber binnenplaatsje, samen met zijn ouders en jongste broer Carlo. Ennio, zijn oudste broer, was een jaar daarvoor naar Turijn gegaan om er in een autofabriek te werken. Hij stuurde regelmatig wat geld naar huis. Onlangs had hij daar een meisje ontmoet, over wie hij enthousiaste brieven schreef. 'Onze Ennio is een man aan het worden,' had zijn moeder trots gezegd. 'Het zou me niets verbazen als ik binnenkort grootmoeder word.'

11

Luca vond het niet erg dat zijn broer weg was. Ennio vond altijd dat hij als oudste zoon recht had op de meeste ruimte in de jongensslaapkamer en in de kledingkast.

De woning bestond uit een krappe woonkamer, waar een lomp televisietoestel een prominente plek innam, twee slaapkamers, een wc- en doucheruimte en een keukentje. Luca was er vanaf zijn geboorte aan gewend een slaapkamer te delen, al was hij weleens jaloers op vrienden die een kamer voor zichzelf hadden. Dan kon je tenminste ongestoord doen waar je zin in had zonder te worden bekeken. Maar hij had geen zin zich er druk over te maken. Het was nu eenmaal zo, zoals zijn hele leven nu eenmaal zo was. Waarom zou hij daartegen in opstand komen? Dat zou verspilde moeite zijn, meende hij. Je moest niet verlangen naar iets wat je toch niet zou kunnen bereiken.

Carlo was minder tevreden. Toen hij weer eens klaagde dat hij dolgraag een eigen kamer zou willen hebben, kreeg hij een draai om zijn oren van hun vader. 'We boffen met een huis zoals dit. Nooit zal ik het verkopen.' Het huis, niet al te best onderhouden, was al generatieslang familiebezit. Een van Luca's grootvaders was er geboren. Toen diens

oudste zoon, Luca's vader, trouwde, was *nonno* verhuisd naar een flat in een buitenwijk om plaats te maken voor de nieuwe generatie. *Nonna*, grootmoeder, was toen al gestorven. Luca's andere grootouders woonden in Raffadali, een stadje ten noorden van Agrigento.

Zijn moeder was in de keuken bezig. Uit de cd-speler kwam een liedje van Gino Paoli. Zijn vader keek naar een tv-show op de televisie.

'Wat zie je eruit,' zei moeder.

'Het regent.' Luca ging douchen.

In de jongenskamer lag Carlo met een boek op bed.

Luca trok schone kleren aan. 'Wat ben je aan het doen?' vroeg hij.

'Huiswerk.' Carlo sloeg het boek dicht. 'Ik wou dat ik van die school af was, die lessen zijn zó stomvervelend.' Hij was dertien, vijf jaar jonger dan Luca, en zou voorlopig nog niet van dat huiswerk verlost zijn. 'Hopelijk is de professor maatschappijleer die we morgen krijgen een beetje normaler dan die ouwe.'

'Krijg je een nieuwe leraar? Waarom?'

'Die saaie ouwe gaat met pensioen. Dat werd hoog tijd, want ik vind maatschappijleer interessant.'

Luca zelf was op zijn vijftiende van school gegaan, nadat hij zijn diploma had gehaald op de *scuola media*. Hij had graag willen doorgaan naar de *scuola superiore*, maar het mocht niet van zijn ouders. Er moest geld worden verdiend. 'Neem een voorbeeld aan Ennio.' Het was niet de eerste keer dat ze zoiets zeiden. Zijn schoolprestaties vergeleken zijn ouders ook altijd met die van Ennio. Gelukkig vielen zijn cijfers meestal niet tegen.

Daarom was hij, na lang zoeken naar een baan, in de vissershaven gaan werken, net als zijn vader had gedaan voordat hij werd afgekeurd vanwege een versleten rug.

‘Aan tafel! Waar blijven jullie?’ klonk het uit de keuken.

‘Wat eten we?’ vroeg Carlo.

‘Spaghetti met sardientjes.’ Luca had in de pan gekeken.

‘Dat is al de tweede keer deze week,’ bromde Carlo. ‘Ze waren zeker weer in de aanbieding.’

‘Niet zeuren,’ zei Luca. Ze gingen naar de keuken, waar de pasta al over de borden was verdeeld.

‘Er zijn vluchtelingen aangespoeld, hun boot was omgeslagen,’ vertelde Luca.

‘Alweer?’ zei vader. ‘Wat moeten ze hier ook, we hebben geen plaats voor ze. Begrijpen ze dat nou nog steeds niet?’

‘Ik wilde helpen, maar het mocht niet,’ zei Luca.

Moeder zette de muziek zachter, bond haar schort los en kwam ook zitten.

‘Ben je gaan kijken? Zijn ze verdronken?’ vroeg Carlo bijna gretig. Hij had een fascinatie voor alles wat met de dood te maken had. Al toen hij klein was, verzamelde hij dode dier-tjes, zwaluwen en ratten, om ze te verstoppen in een plantenbak in de steeg en ze steeds weer op te graven, om te zien hoe het lijkje langzaam verging. Hij had bioloog of lijkschouwer willen worden, maar daarvan afgezien toen hij begreep dat studeren er ook voor hem niet in zou zitten. Nu was werken in een rouwcentrum of op het kerkhof zijn grootste wens voor als hij ouder zou zijn.

‘Die arme mensen,’ zei moeder. Ze sloeg een kruisje. ‘Maar je vader heeft gelijk, wij hebben ze niets te bieden.’

‘Ze willen hier helemaal niet blijven, ze willen naar Noord-Europa,’ zei Luca. ‘Er stonden al politiebusjes klaar om ze af te voeren naar zo’n opvangcentrum.’

‘Waren er doden?’ drong Carlo aan.

‘Een heleboel. En er was op de kade een oude man die een slaappleats zocht. Ik heb hem meegenomen op mijn motorino en gezegd dat hij het bij de B&B in de Via Duomo moest proberen.’

‘Volgens mij is daar wel een kamer vrij,’ zei moeder. ‘Vanmorgen zijn er een paar Duitsers vertrokken en nu is alles weer brandschoon. Is het een buitenlander?’

‘Een Italiaan.’

14 ‘Als een lijk lang in het water ligt, dan zwelt het helemaal op, net als een kogelvis,’ zei Carlo.

‘Carlo, alsjeblieft, we zijn aan het eten,’ zei moeder. Ze stond op en pakte de pan spaghetti van het aanrecht. ‘Wie wil er nog wat?’

Carlo tilde als eerste zijn bord op. Vader keek hem bestraffend aan. ‘Wat ben je weer gulzig.’

‘Ik ben nog in de groei,’ zei Carlo.

Moeder streek hem over zijn hoofd. ‘Luca, neem ook nog wat,’ zei ze, ‘anders blijf je de rest van je leven zo’n magere lat. Vis eten helpt tegen je jeugdpuistjes.’

Na de maaltijd vertrok vader weer naar zijn televisie, Carlo verdween naar zijn kamer en moeder zei: ‘Luca, ga jij water halen bij de fontein? Het is bijna op.’

‘Mamma, ik ben moe, ik heb de hele dag gewerkt. Kan Carlo het niet doen?’

‘Carlo heeft huiswerk.’

Niemand in het oude centrum dronk water uit de kraan, iedereen ging naar de fontein onderaan de heuvel om er jerrycans te vullen. Niet dat het water uit de keukenkraan ondrinkbaar was, maar het water uit de fontein kwam rechtstreeks uit de bergen en was zuiverder. Het was de enige drinkwaterbron in de oude stad waar iedereen op vertrouwde. Bijna altijd was het er druk.

‘Ga nou maar gauw voordat het weer begint te regenen,’ zei moeder. ‘En neem meteen de jerrycan van de buurvrouw mee.’

‘Van welke buurvrouw?’

‘Van signora Saviano.’

Luca wist dat tegenspreken geen enkele zin had. Hij pakte de twee lege jerrycans en trok zijn jack aan. Hij was allang blij dat hij dit keer voor maar één buurvrouw water hoefde te halen. Er waren dagen dat zijn moeder met de halve buurt aan kwam zetten.

Hoofdstuk twee

Het bericht over de schipbreuk stond de volgende dag groot in de krant. Er waren voorlopig zeven doden geteld, talloze mensen werden vermist. Ruim vijftig vluchtelingen hadden het ongeluk overleefd en waren naar een opvangcentrum aan de oostkust gebracht. Op het plein ging het erover.

Luca en zijn vrienden kwamen een paar keer per week op hun scooters of lopend naar de Piazza Plebis Rea, aan het eind van de Via Duomo, op een paar meter van de B&B waar Luca de vorige avond Matteo naartoe had gebracht. Ze roddelden, schepten op over meisjes en bespraken wat ze verder van belang vonden, zoals voetbal. Allemaal waren ze ongeveer even oud en ze gingen geen van allen nog naar school. Onder hen waren er maar een paar die net zoals Luca werk hadden gevonden, de anderen waren nog altijd op zoek naar iets waarmee ze geld konden verdienen. Thuis verveelden ze zich, dus zochten ze hun vertier op het plein aan de rand van het oude centrum.

Uiteraard stonden ze stuk voor stuk klaar met hun mening.

‘Ze willen ook allemaal tegelijk in een veel te klein bootje. Logisch dat dat vaak misgaat. Je moet zoiets heel anders aanpakken.’

‘Dat is hún schuld niet, dat komt door het tuig dat die mensen een vermogen laat betalen voor de overtocht. Hoe meer er op een bootje passen, hoe beter. Zodra ze hun geld

binnen hebben, kan het ze niks schelen of het bootje de overkant bereikt.'

'Van mij mogen ze meteen doorreizen naar Europa,' zei Claudio. 'Hier hebben ze niks te zoeken. Die opvangcentra kosten klauwen vol geld.'

17

'Je klinkt nu net als mijn vader,' zei Luca.

'Nou, dan heeft jouw vader gelijk. Weg met die gelukszoekers. Premier Berlusconi heeft beloofd dat hij ons eiland schoon zal vegen.'

'Jezus, wat lullen jullie weer achterlijk,' zei Stefano. 'Het gaat om ménsen, hoor. Je zult maar op de vlucht zijn omdat je anders een koppie kleiner wordt gemaakt in je eigen land. Nou, dan zou jij ook wel in zo'n bootje stappen als je de kans kreeg.'

'Ja, maar moeten wij er dan mee opgescheept zitten?' vroeg Claudio.

'Die opvanghuizen waar ze worden opgesloten zijn ook geen pretje, als je het soms nog niet wist,' zei Stefano.

'Opvanghuizen?' zei Gaber. 'Ik heb gehoord dat het een soort gevangnissen zijn, met een hek eromheen en overal bewakers.'

'Nou en? Ze zitten daar goed. Ze krijgen eten en kleren en misschien een gratis reis naar het noorden. *Grazie a Dio.*' Met Claudio was een redelijk gesprek over dit onderwerp begonnen werk.

'Ik heb ze gezien,' zei Luca.

'Wie?'

'Hoe bedoel je?'

'Ik heb die vluchtelingen gisteren op het strand gezien.' Luca vertelde over de vorige avond.

'En wat heb je toen gedaan?'

'Niks, we mochten niks doen. We werden tegengehouden. Maar er lag daar een kind dat volgens mij verdronken was.'

'Was de vader van Ferruccio erbij?'

De vader van Ferruccio was vrijwilliger bij het Rode Kruis, dat altijd in actie kwam als er een groep nieuwe vluchtelingen was gearriveerd. Hij zou wel alles aan Ferruccio hebben verteld, dus die zou een interessante informatiebron kunnen zijn.

‘Geen idee,’ zei Luca. ‘Het was daar een chaos.’

‘Waar is Ferruccio trouwens?’ vroeg Giuseppe. ‘Ik heb hem al een paar dagen niet gezien.’

‘Vertrokken,’ zei Stefano.

‘Vertrokken? Waarheen?’

‘Naar New York. Een oom daar heeft werk voor hem.’

Fabio fronste zijn wenkbrauwen. ‘Wat voor werk?’

‘In een pizzeria of zo, die oom heeft de reis betaald. Kijk niet zo kritisch, ik geef Ferruccio groot gelijk. We willen toch allemaal weg? Hier kun je het wel vergeten als je op zoek bent naar een leuke baan.’

‘Er is hier nooit werk geweest,’ zei Giuseppe. ‘Toen mijn overgrootvader jong was, stond hij elke ochtend in de rij hier op het plein op de landeigenaren te wachten. En als die dan kwamen met hun pick-ups, wezen ze de mannen aan die die dag op het land of in de zwavelmijnen mochten komen werken. Elke dag opnieuw. De andere mannen konden weer naar huis gaan. *Bisnonno* had zeven broers en die zijn bijna allemaal naar het buitenland gegaan en niet meer teruggekomen.’

‘Ik heb Ferruccio nooit iets over die oom horen zeggen,’ zei Luca. ‘Hoe goed kent hij hem eigenlijk?’

‘Niet goed, denk ik,’ zei Stefano. ‘Zijn halve familie woont al jaren in New York.’

‘En wat als het hem daar niet bevalt?’ vroeg Giuseppe ‘Betaalt die oom zijn terugreis dan ook?’

‘Weet ik veel. Hij wil helemaal niet terug, hij was dolblij met die uitnodiging.’

De werkloosheid was voor vrijwel alle jongeren op Sicilië een probleem, dat was algemeen bekend. Bijna nergens was er vraag naar arbeidskrachten, zelfs niet op het land. In de tijd van Luca's grootvader werden de citroenen, druiven en tomaten met de hand geplukt. Nu schudde een machine de citroenen uit een boom en werden ze door diezelfde machine in netten opgevangen. En waar nog wel werk was, werd het slecht betaald.

Daarbij kwam dat je voor sommige grootgrondbezitters sowieso beter niet kon werken, zoals je ook bepaalde restaurants moest mijden, of zoals je sommige dingen die je had gezien beter niet gezien kon hebben als je niet in de problemen wilde komen. Waarom dat zo was, daar werd niet over gesproken, maar iedereen begreep wat er werd bedoeld.

Luca was blij dat hij zelf wel werk had, hoe saai het soms ook was. Hij wist niet wat voor werk hij liever zou willen doen, daar had hij nooit echt over nagedacht. Dat kwam misschien doordat hij zijn leven lang te horen had gekregen dat jongens zoals hij dolgelukkig mochten zijn als ze een baan konden krijgen in de haven of op het land. Misschien zou hij meer kans hebben op werk dat echt de moeite waard was als hij net als zijn broer Ennio Sicilië zou verlaten, maar hij moest er niet aan denken zomaar in zijn eentje in een vreemde stad in Italië te gaan wonen. Hij was nog nooit op het vasteland geweest.

De leraren op school waren ook niet bepaald stimulerend geweest. Die draaiden hun lessen af en probeerden de klas in het gareel te houden en dat was het dan. Er was maar één leraar geweest die wél een goed verhaal te vertellen had, maar die werd gepest door de leerlingen. Hij kon geen orde houden. Luca had daar nu een beetje spijt van, hij had best iets meer willen horen over de volkeren die in de loop der eeuwen Sicilië hadden aangevallen en bezet. Als er een programma over dat onderwerp op de televisie was, zocht zijn

vader een ander kanaal op. Hij was gek op de tv-shows op RAIUNO, met schaars geklede, geblondeerde meisjes en presentatoren die zichzelf geweldig vonden. Zijn televisieverslaving kwam volgens hem door zijn versleten rug. Iedere beweging deed hem pijn en daarom zat hij het grootste deel van de dag onderuitgezakt in zijn leunstoel naar het scherm te staren.

Luca had na zijn schooltijd niet lang in de haven gewerkt. Hij moest daar plastic kratten met vis van de kade naar busjes van handelaren sjouwen. Na nog geen jaar was hij daar weggestuurd omdat ze ontevreden over hem waren. Hij had een paar keer een volle krat uit zijn handen laten glippen.

Zijn moeder vond het doodzonde dat hij zijn baan in de haven kwijt was, want nu bracht hij geen gratis vis meer mee naar huis. Bovendien kreeg hij in het museum waar hij nu werkte minder loon dan bij de vissers. Maar zelf was hij blij dat hij van dat zware werk af was. Bij de vissers ging het hem er te ruw aan toe. Hij begreep hun grove grappen niet altijd en merkte dat ze hem een doetje vonden. ‘Hé homo, hier komen!’ riepen ze soms als ze hem nodig hadden. Dat was hij helemaal niet, maar als dat wel zo zou zijn geweest, wat dan nog? Giuseppe, een van de jongens van de groep op het plein, was homo en dat was nou net degene met wie hij het het best kon vinden. Homo’s hoefden niet stoer te doen. Bovendien was Giuseppe iemand die alles laconiek opnam. Als hij door de anderen flikker werd genoemd, antwoordde hij met: ‘Heb je het eindelijk door?’ Of met: ‘Niet bang voor me zijn hoor, ik val alleen op knappe jongens.’

Luca’s vrienden, vooral zij die geen werk hadden, waren jaloers op die luizenbaan in het museum. Luca zelf was bang dat hij die baan niet lang zou kunnen houden. Hij had geen idee wat hij zou moeten doen als hij werd ontslagen. Hij zou nauwelijks aan zijn ouders durven vertellen dat hij voorlopig geen geld meer mee naar huis zou brengen.

‘Jongens, kunnen we het over iets anders hebben?’ vroeg Giuseppe.

‘Waarover dan?’

‘Over het heuglijke feit dat ik vandaag negentien ben geworden en de goedheid heb jullie daarom op een biertje te trakteren.’

21

Giuseppe was, na Fabio, de knapste van het stel, vond Luca. De hele groep had zwart haar, alleen Giuseppe was blond en kon je verleidelijk aankijken met zijn amandelbruine ogen. Luca vond het dan ook logisch dat hij het ene na het andere vriendje had.

Hij werd omhelsd en gefeliciteerd. ‘*Auguri! Auguri!*’

Ze haastten zich naar de bar. Giuseppe bestelde de drankjes en deelde die rond.

‘Voor een homo ben jij best gul,’ zei Claudio.

Giuseppe grijnsde. ‘Voor een hetero ben jij best grappig.’

‘Claudio, wat ben jij toch een oetlul,’ zei Gaber.

Toen Luca na twee biertjes de bar had verlaten en op weg was naar huis, zag hij op de brede, statige trap naar de kathedraal een zwarte jongen zitten. Hij schatte hem op een jaar of zeventien, achttien. De jongen droeg een vuilwit T-shirt en een korte broek. Luca had hem nooit eerder gezien. De jongen, die zag dat er naar hem werd gekeken, stond op en liep weg. Luca zocht naar zijn sleutel. Hij hoopte dat zijn moeder hem vanavond niet weer naar de fontein zou sturen.